

5. Ο ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ (1919-1922)

Οι ελληνικές διεκδικήσεις

- Την Ελλάδα στο Συνέδριο Ειρήνης στο Παρίσι εκπροσώπησε ο Βενιζέλος.
- Οι ελληνικές διεκδικήσεις περιλάμβαναν τη Β. Ήπειρο, τη Θράκη, τα δυτικά παράλια της Μ. Ασίας και τα νησιά του Α. Αιγαίου.
- Η επιχείρηση προάσπισης των ελληνικών συμφερόντων ήταν εξαιρετικά δυσχερής εξαιτίας
 - της Ιταλίας (που προωθούσε τις επιδιώξεις της στην περιοχή μέσω της Αλβανίας)
 - των ΗΠΑ (που προωθούσαν τις επιδιώξεις τους μέσω της Τουρκίας)
- Ωστόσο, η *επιθυμία της Αγγλίας και της Γαλλίας να περιορίσουν τις βλέψεις της Ιταλίας μέσω των διεκδικήσεων της Ελλάδας, καθώς και οι χωρίς προηγούμενο επιτυχείς διπλωματικοί χειρισμοί του Βενιζέλου, ο οποίος διέθεσε στους Αγγλογάλλους στρατιωτική δύναμη για επιχειρήσεις κατά των Μπολσεβίκων στην Ουκρανία (...) αποσόβησαν το ενδεχόμενο να απολέσει η Ελλάδα κεκτημένα εδάφη και εξασφάλισαν νέα.*

Η κίνηση για την ανεξαρτησία του Πόντου

- Από το καλοκαίρι του **1918** διάφορες οργανώσεις των Ελλήνων του Πόντου κινήθηκαν για την *ίδρυση ανεξάρτητου ποντιακού ή ποντοαρμενικού κράτους*.
- *Ο Βενιζέλος θεωρούσε ότι το αίτημα ήταν ανέφικτο* και θα υπέσκαπτε τις ελληνικές θέσεις, γι' αυτό *πρότεινε τη στήριξη από τους Έλληνες του Πόντου ενός αρμενικού κράτους*, το οποίο είχε την υποστήριξη του Πατριαρχείου Κων/πόλεως και του Αρμενικού Πατριαρχείου.
- Παρότι *ο μητροπολίτης Τραπεζούντας Χρύσανθος δέχτηκε τη συμβιβαστική λύση, τελικά προκρίθηκε η δημιουργία Ποντοαρμενικής Ομοσπονδίας τον Ιανουάριο του 1920, που, όμως, έπεσε θύμα του εθνικού κινήματος των Τούρκων (Κεμάλ).*

Η συμμαχική εντολή για την απόβαση του ελληνικού στρατού στη Σμύρνη και η έκβαση του πολέμου

- Ο Βενιζέλος επιδίωξε την κατάληψη από την Ελλάδα της Σμύρνης και του βιλαετίου του Αϊδινίου και διασφάλισε *συμμαχική εντολή για απόβαση*

ελληνικού στρατού στην περιοχή της Σμύρνης και της ενδοχώρας της (Μάιος 1919). Η οριστική τύχη της Σμύρνης θα κρινόταν σε δημοψήφισμα μετά από πενταετή ελληνική διοίκηση.

- Ωστόσο, μεσολάβησε η **ήττα του Βενιζέλου στις εκλογές** του Νοεμβρίου 1920 και η **επάνοδος του Κων/νου στον θρόνο** της Ελλάδας

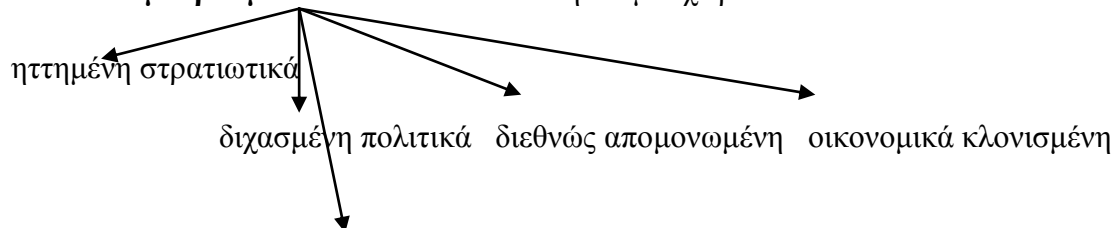
- ✓ αλλαγή στάσης των Μ. Δυνάμεων
- ✓ επέκταση του ελληνικού μετώπου στη Μ. Ασία, διάσπασή του από τα τουρκικά στρατεύματα τον Αύγουστο 1922, πυρπόληση της Σμύρνης και ανηλεής διωγμός των Ελλήνων της Μ. Ασίας, του Πόντου και της Α. Θράκης
- ✓ ήττα της Ελλάδας στον ελληνοτουρκικό πόλεμο
- ✓ Σεπτέμβρης 1922: εκδήλωση κινήματος αξιωματικών του στρατού υπό τον **Νικόλαο Πλαστήρα**, που υποχρέωσε τον Κων/νο να αποχωρήσει οριστικά από την Ελλάδα και παρέπεμψε σε δίκη, με την κατηγορία της εσχάτης προδοσίας, 6 στελέχη της βασιλικής παράταξης που εκτελέστηκαν το Νοέμβριο του ίδιου έτους (*Δίκη των έξι*).
- ✓ 1923: Υπογραφή της Σύμβασης και της Συνθήκης της Λωζάννης

- Αντίπαλος της Ελλάδας στη διάσκεψη της Λωζάννης δεν ήταν η οθωμανική Αυτοκρατορία, αλλά η Νέα Τουρκία.

- Με την πρώτη σύμβαση που υπογράφηκε μεταξύ της Ελλάδας και της Τουρκίας στις **30 Ιανουαρίου/12 Φεβρουαρίου 1923:**

- ✓ συμφωνήθηκε η υποχρεωτική ανταλλαγή των Ελλήνων ορθοδόξων χριστιανών της Τουρκίας και των μουσουλμάνων της Ελλάδας, εξαιρώντας τους μουσουλμάνους της Δυτικής Θράκης και τους Έλληνες της Κων/πολης και των νησιών της Ίμβου και της Τενέδου.
- ✓ επιβεβαιώθηκε η παραμονή στην Κων/πολη του Οικουμενικού Πατριαρχείου.

- **Συμπέρασμα:** Η Ελλάδα του 1923 ήταν μια χώρα

υποχρεωμένη να περιθάλπει περισσότερους από ένα εκατομμύριο ενδεείς πρόσφυγες